

VERZEKERINGSRECHT

LOACKER, L., *Informed Insurance Choice? The Insurer's Pre-Contractual Information Duties in General Consumer Insurance* (Cheltenham: Elgar 2015), 360p., £72,00

Wij hebben allen wel eens de mond (en de buik) vol van de overmaat van (pre-contractuele) informatie waarmee de consument van goederen en diensten, in het bijzonder van financiële diensten bestookt wordt. Wetgevers, en in de eerste plaats de EU-wetgever, blijken ervan overtuigd te zijn dat *informational empowerment of consumers* bij machte is om andere beschermende maatregelen (zoals bijvoorbeeld productregulering) op kost-efficiënte wijze te vervangen. In stijgende mate worden vragen gesteld waarom, in welke omstandigheden en in welke mate dergelijke wettelijke maatregelen van *information forcing* verantwoord zijn.

Voor mij ligt een schitterend en bijzonder instructief boek, waarin op deze vragen op wetenschappelijke en zeer genuanceerde wijze een antwoord wordt gezocht. De auteur van dit (Engelstalig) traktaat is een jonge academicus, voorheen werkzaam aan de universiteiten van Innsbruck, Mannheim en Manchester, en thans als *senior lecturer* aan de universiteit Zürich. Het boek bevat drie delen en een uitvoerige conclusie. In het eerste deel worden de pro's en contra's van het Europees (in de zin van EU) model beleidsmatig onderzocht en afgewogen, onder meer met gebruik van verhelderende (en ook voor juristen helder geformuleerde) rechtseconomische overwegingen. In het tweede deel worden (rechtsvergelijkend) de invalshoek en logica onderzocht van waaruit de (precontractuele) informatieplichten van de verzekeraar

geregeld werden en worden het Duitse en het Engelse recht kritisch geanalyseerd en vergeleken met de *Principles of European Insurance Contract Law* (PEICL, waarvan een tweede, meer uitgebreide versie zopas op de markt werd gebracht bij Otto Schmidt Verlag). De haastige lezer zal veel nut hebben aan het kortere derde deel waarin de auteur een aantal van zijn meest sprekende bevindingen samenvat.

Om de aandacht van deze haastige lezer niet te verliezen vat ik enkele van deze concluderende bedenkingen samen, ook omdat zij voor elke lezer als smaakmaker kunnen fungeren. Maar vooraf nog een woord over het basisonderscheid dat door de auteur gemaakt wordt tussen de drie in Europa gangbare benaderingswijzen van de informatieplichten van de verzekeraar: (i) de benadering vanuit de contractuele goede trouw verplichtingen, meer bepaald de specifieke goede trouw verplichtingen van het verzekeringcontract (model van het traditionele Duitse recht); (ii) het voornamelijk door de EU beklemtoonde model van wettelijk voorgeschreven gestandaardiseerde informatie; en (iii) het Britse model van de door een administratieve overheid voorgeschreven *conduct of business rules* waarin meer het accent wordt gelegd op de verplichting van geïndividualiseerde informatie.

De auteur acht het Europees informatiemodel overambitieuze, want het is een illusie te denken dat al die informatie de bestemming zal toelaten een *informed choice* te maken, zeker wanneer de (door de EU geprefereerde) gestandaardiseerde informatie in het keurslijf van een KID (*Key Information Document*) wordt gedrongen, en wanneer de verplichting tot geïndividualiseerde informatie uiteindelijk niet verder gaat dan waarschuwen tegen de risico's die aan bepaalde financiële instrumenten verbonden zijn. De auteur is kritisch ingesteld ten aanzien van het genoemde KID instrument. Wetgevers hanteren daarbij, en trouwens in het algemeen, nopens het gedrag (*behaviour*) van de consument vaak assumpties die ofwel oversimplistisch, ofwel overmatig gedifferentieerd zijn. Om dit probleem te bestrijden doet de auteur een aantal zeer voorzichtig geformuleerde suggesties. Mits aan nader bepaalde voorwaarden is voldaan, kan veel nut geput worden uit empirisch onderzoek (met inbegrip van "*testing and monitoring*") van de wijze waarop consumenten omgaan met de hun gegeven informatie ("*empirically informed regulation*"). Te allen prijze moet vermeden worden dat lichtjes uiteenlopende informatieplichten worden opgelegd vanuit verschillende legislatieve invalshoeken ("*redundancies*"). Regelgevers moeten aandacht geven aan andere dan precontractuele informatie en daarbij moet naar het voorbeeld van het Amerikaans *smart information model* de KID informatie op vlotte wijze gelinkt worden aan verdergaande informatie op web-portalen. Veel belang komt toe aan de presentatie en aan het wekken van de aandacht van de lezer ("*battle for attention*"). Te vermijden zijn *over-burdening* en ook het beangstigen van de consument. Lering kan geput worden uit de ervaringen met bijsluiters in geneesmiddelen. Op meer algemeen vlak besluit de auteur dat het weerlegbaar vermoeden dat de verzekeringnemer nood heeft aan informatie, moet vervangen worden door een regel die de verzekeraar verplicht om de situatie van de klant te onderzoeken.

Deze en vele andere vaststellingen en suggesties worden niet zomaar geformuleerd maar zijn gesteund op een uitvoerig en zorgvuldig opgebouwde theoretische onderbouw, die wordt gemaakt in het beleidsmatig deel I waarin, zoals hierboven gezegd, uitvoerig gebruik gemaakt van het type van analyses dat men ook in de rechtseconomie aantreft (kosten-baten, efficiëntie, markteffecten, wetgevend paternalisme, rationaliteitsassumpties, etc.). In het juridisch deel dat is opgebouwd rond de drie

(hierboven beschreven) basismodellen, wordt diepgaande aandacht besteed aan artikel 17 van de (oude) Engelse *Marine Insurance Act*, het *Trau und Glauben* beginsel van het Duitse recht, de Britse *Insurance Conduct of Business Handbook* van de *Financial Conduct Authority*, *Section 7* van de nieuwe Duitse *Versicherungsvertrags-gesetz* en de bijhorende *Verordnung über Informationspflichten* en diverse artikelen van de *Principles of European Insurance Contract Law* (PEICL).

Conclusie: het voorliggend boek is er een van de bovenste plank, waarin de bestudeerde thematiek op intelligente en kritische wijze wordt bestudeerd, en waarin op voorzichtige en genuanceerde wijze oplossingen worden geformuleerd. Een kwaliteitsvolle studie van de theoretische grondslagen wordt gekoppeld aan concrete gevolgtrekkingen die dienstig zijn voor de praktijk. Het gebruikte bronnenmateriaal is rijk gestoffeerd en bestrijkt alle belangrijke literatuur over het onderwerp. Vast staat dat voor wie zich voortaan met de informatieplichten van de verzekeraar wil bezighouden, de studie van het boek van Leander Loacker een niet te ontwijken en uitermate nuttige must zal zijn.

HERMAN COUSY